

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

X. De ordine Cognitionum. D. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

» geat, vel pietas suadeat) usque adeò con-
 » venit ab hujusmodi abstinere, ut consen-
 » tientibus etiam partibus nec processus
 » habitus teneat, nec sententia hujusmodi
 » diebus promulgata; licet diebus feriatis,
 » qui gratiâ videmiarum vel messium ob
 » necessitates hominum indulgentur, pro-
 » cedi valeat de partium voluntate.

3. *Quomodo observanda sint feriae sacrae
 quoad vacationem ab operibus servilibus
 & auditionem Missæ? Vide in Nucl. Theol.
 Exam. 19. n. 1. & 2. Item de Feriis Nuptia-
 rum Exam. 29. n. 1.*

TITULUS X.

De Ordine Cognitionum.

I. **P**ER ORDINEM COGNITIONUM in præsen-
 » venit modus & ordo servandus à Ju-
 » dice in examine quæstionum in eodem ju-
 » dicio circa easdem personas concurrenti-
 » tium; pro quo à DD. statuuntur tres se-
 » quentes regulæ:

2. **REGULA PRIMA:** *Quotiescunque
 una causa pendet ex alia, primò cognosci
 & pronuntiari debet super causa, à qua
 altera dependet. Hinc C. 1. h. t. „ Cum
 „ quædam mulier aliquem peteret seu
 „ vendicaret in maritum testibus adhibi-
 „ tis, is verò exceptionem consanguinita-*

„tis objiceret, Pontifex respondet: Cùm
 „exceptione probatâ quæstio principalis
 „perimatur, antè esse cognoscendum de
 „ipsa, quàm ad definitionis articulum
 „procedatur. „ Ratio, quia valor spon-
 salium & matrimonii pendet à quæstione
 consanguinitatis. Item C. 3. „ Cùm Causa
 „Natalium Reginae Cypri ad Papam (ut-
 „pote quæ ad forum Ecclesiasticum per-
 „tinet) esset delata, is Regi Franciæ re-
 „scripsit, ut, si forsan Regina ipsa super
 „successione Comitatus Campaniæ quæ-
 „stionem proponeret coram eo, non au-
 „diret eandem, quousque terminata esset
 „prædicta causa Natalium, ex qua illa
 „noscitur dependere.

3. REGULA SECUNDA: *Si neutra
 causa pendeat ab altera, & utraque sit
 principalis, ita ut una non præjudicet al-
 teri, v. g. in conventionem & reconven-
 tione, prius proposita prius est tractanda.*
 Conformiter dictis sup. T. 4.

4. REGULA TERTIA: *Si una Causa
 sit principalis, & altera incidens sit præ-
 judicialis seu impediens cognitionem prio-
 ris (v. g. exceptio contra Judicem ratione
 suspicionis aut incompetentiæ, vel contra
 Actorem ratione spoli) prius tractari de-
 bet causa incidens. Unde C. 2. h. t. „ Cùm
 „Q. litem movisset contra N. super spo-
 „lia-*

„liatione bonorum; & N. vicissim obji-
 „ceret, se ab Q. esse castro spoliatum,
 „petens illud sibi prius restitui, quàm re-
 „sponderet, Pontifex respondit: Si quæstio
 „spoliationis ab N. sit objecta in modum
 „actionis ad restitutionem petendam,
 „cùm tunc sint diversæ aut mutux peti-
 „tiones se non contingentes, prius pro-
 „posita prius est tractanda, quanquam
 „utrâque simul eâdem sententiâ sit termi-
 „nanda; econtra si quæstio illa ab N. tan-
 „tùm in modum exceptionis fuit objecta
 „ad intentionem Q. repellendam, pro-
 „bationes super ipsa exceptione prius au-
 „diendæ, & eâ legitimè probatâ N. non
 „cogitur respondere super petitionibus
 „Q. donec restituatur ab ipso, cùm spo-
 „liatus spoliatori ante restitutionem non
 „cogatur ullatenus respondere. Spoliatio-
 „ne tamen in modum tantùm exceptionis
 „probatâ, non est per hoc restitutio fa-
 „cienda, sicut cùm in modum exceptionis
 „aliquod Testi crimen objicitur, ut sic
 „à testimonio repellatur, etsi crimen con-
 „tra eum civiliter fuerit probatum, non
 „ideo ipsi pœna infligitur ordinaria, sed
 „ejus duntaxat testimonio non credetur,
 „quod eâ ratione contingit, quoniam in
 „ipsum accusatio non procedit; Judex
 „enim ultra petita non judicat.

5. Ex his patet, quòd Reus super spolio conventus possit Actori opponere aliam spoliationem, vel per modum actionis, vel per modum exceptionis, prout sibi magis expedit, v. g. si ipsi magis expediat possidere rem Adversarii, quàm suam recuperare, excipiat, quia probatâ exceptione non compellitur respondere, nisi prius restituatur; si autem magis è re sua est recuperare rem suam, quâ est spoliatus, per modum actionis reconveniat actorem super spoliatione, eaque probatâ restituitur juxta *Cap. cit. & C. 4. h. t.* ubi dicitur: „Super spoliatione conventus non est contra Actorem, nisi super quæstione spoliationis reconventum, audiendus, cum restitutionis petitio in hoc privilegiata noscatur, ut ipsam intentans non cogatur ante restitutionem spoliatori respondere, quia is ab agendo, spoliatione alterius rei in modum exceptionis propositâ, repellitur. Ratio, quia privilegiatus contra privilegiatum non gaudet privilegio, hinc spolium spolio opponi potest.

